

1 TIMOTI

Mago neya vekamo Timoti'e Polo'e'mo hu'ana magokepi lokae'ana Goti ali'ya'amo ali'na'ae. Mago afina'mo magokepi lokae'ana ali'ya'mo alige mago afina'mo anaote anaote hu'ana ali'ya'mo alige hu'na'ae. Polo'a huno'ae'mo, hosu gemo ali'a apaya ne'malaya vaya'aife'mo ge osutapa maiyo, huka hapa paiyo, huno ha paige mono kavafe'mo huge siosile'mo ne'yagaiya vaya'mogimo ani agufa kava'mo hu'a maisaya vaya'mae, huno ha paige ani agufa gemo hapa paiyo, huno ha paige ina kava'mo hutapa maiyo, huno huge huno mani avo'mo kae'niye.

¹ Nagaemo Polo'namo Yesu Kalaisi apa veka'amo mai'nove. Lagufamo alino katino nelateya vekamo Goti'e lavayagunagu huta agava ne'mauna vekatimo Ala kava ne'mo Yesu Kalaisi'e'mo, apa vekati'amo maiyo, hu'ana naha paite'ana lekana pai'ana nate'na'ae. ² Kagesa afika fatago nehana mafa'ne'nimo lama ge Goti mafa'ne'amo Timotigae'mo mani avo'mo nekaove. Afotimo Goti'e Ala kava ne'mo Yesu Kalaisi'e'mo fiku kaha mae'ana kamite'ana hanau hu'ana kate'anageno kaipamo'mo falu hino.

Hosu gemo nehaya vaya'aife'mo, ge osuta afa'a maiyo, huka hapa paiyo, huno ha pai'niya gemae

³ Nagaemo Masetoniya kotegamo visuvafe'mo hu'nae'mo, Efasasi taonifi'mo mai'neka mago hosu gemo nehaya vaya'aife'mo, alu gemo alita

apaya o'maleyo, huka hapa paiyo. ⁴ Kaitene ge'e lapakinago vaya'mogi apaki'apile'efe'mo apava gemo huli'a ne'vaya agufa ge'e'mo lapakesa ala'amo o'afiyo, huka hapa paiyo, hu'na ago kaha pai'novanage'na halate hemeni'e'mo mago'e hu'na hu'na fayu hu'na kaha nepauve. Ani agufa gemo'a Gotife'mo alagepa hu'a mono hisayafe'mo lokiya vaino no'apatefa ge ne'vaiya geleti'mo kaveta hisaya kavake'mo alino afole aino ne'ate. ⁵ Kagaemo hapa paisanage'a afite'apae'mo hapau apayamopafi'mo hapausiyafe'mo hapa paiyo, hu'na ago kaha pai'nove. Inagi hapau apayamopafi'mo nehapaiya kava'mo yaveyave apaipafati'mo afole aige alagepa huno alino fako huno ne'apateya apakupi mafa'nefati'mo afole aige lama ge hu'a apakesa afi'a fatago nehaya kavateti'mo afole aige huno afole ne'aiye. ⁶ Mago'amogimo ani alagepa ka'mo ago atale u'a ina agufa gelefeke'mo ge huge afige hu'a afa kavatefeke'mo mono nehae. ⁷ Apakai'apimo Goti ke'aepa ge'amo ali'a apaya ne'malaya vaya'mo maisayafe'mo hapau'niye. Apakaemo lokiya gemo nehaya'monanafa apakai'apimo nehaya gemo aepa'amo alagepa hu'a o'afi'ne'a na agufa gemo nehupi, hu'a no'afiye. ⁸ Lagaemo ago afi'nonana vaya'mogi Goti ke'aepa ge'amo alagepa hu'a ali'a apaya ne'malesayana alagepa gemo hane'niye, huta afi'none. ⁹ Afi'nona'monanafa Goti'a fatago vaya'aitefe'mo ke'aepa ge'amo hu o'male'nifa hosu kava'mo nehaya vaya'aitefeke'mo hu

male'niye. Ke'aepa gemo amagi'a atale'a no'afiya vaya'aitefenagi mono osu'a hosu kava'mo nehaya vaya'aitefenagi apaote kava'mo osu'a ma mopafi kava'mo akame nehaya vaya'aitefenagi ita'api afo'apimogi kamiti ne'apamagiya vaya'aitefenagi vaya'mo nehapaya vaya'aitefenagi huno hu male'niye. ¹⁰ Kumai kava'mo nehaya vaya'aitefenagi vemogi ve apafalugi ne'aliya vaya'aitefenagi vaya'mo kumaya ne'apavalaya vaya'aitefenagi aigofe gemo nehaya vaya'aitefenagi apago'ya ne'atale'a aigofe gemo nehaya vaya'aitefenagi huno hu male'niye. Inagi mani hosu kavatefenagi muki alu hosu kava alu hosu kavatefenagi huno hu male'niye. Kaita haugékana gemo ohane'nenó vaya'aina alino hapageno ne'apateya ge'amo ago amagi'a ne'atalaya kavate'efe'mo hu male'niye. ¹¹ Mani gemo alagepa faigoko gemo hane'niyana Gotife'mo hao ke nehona vekamo ge'amo ha le konali faigoko ge'amo hane'niye. Goti'a mani gele'mo yagai'na atesuvafe'mo alino nami'nige'na alinine'na ae'na hakalo hu'na hapa nepauve.

Polo'a Gotife'mo amuse huno ate'niya gemae

¹² Ala kava netimo Kalaisi Yesu'a nagaefe'mo agesamo afino'ae'mo, ali'ya'nile'mo o'ataleno muki afina'mo alagepa huno ali'ya'mo aligiye, huno huteno lokiya vaino nateteno ali'ya'ale'mo navaleno nate'niya'mofe'mo hao ke nehove. ¹³ Hogote'na Yesufe'mo hu'na faipa hu'na atege vaya'alegamo naini hu'na apatege kame hu'na apatege hu'na mai'nova'monanafa hau

huno nate'niye. Alagepa hu'na o'afi'na nagesa afi'na fatago osu'nova'mofe'mo hau huno nate'niye. ¹⁴ Ala kava netimo'a lusi kava huno fiku naha maeno nami'nige'na Kalaisi Yesupi'mo mai'ne'nae'mo nagesa afi'na fatago nehu'nae'mo nahau nayamopafi'mo nahau'niye. ¹⁵ Mani lama gee'mo apakesa afi'a fatago hute'a alisaya gemo hane'niyana Kalaisi Yesu'a hosu vaya'ai apakufamo alino katino apateno hapau vaisiyafe'mo ma mopafi'mo emine'niye, huta nehune. Inagi nagaemo hosu kava'mo nehaya vaya'aina mago'e hu'na ago ae'na apakase'na hogote hosu vekamo mai'nove. ¹⁶ Mai'nova'monanafa Yesu Kalaisi'a maige maige hu'a maisaya ya'mo alisayafe'mo apakesa afi'a fatago hisaya vaya'mo hogoteno nagaemo nageno yagu yaga huno natale'niya kava'amo alino apave lisiyafe'mo hau huno nate'niye. Alino apave lisige'a agete'apae'mo, alagi hosu vekalegamo hu'niya agufa alagepa kava'mo lagaetega'e'mo afa'a hugiye, hu'a apakesamo afisayafe'mo hau huno nate'niye. ¹⁷ Ala kini vekamo ofalino maige maige huno ne'maiya vekamo no'agona vekamo agai'age'mo ageteno afi'niya vekamo ala agi'a'e ha le konali ya'a'e'mo muki afina'mo hanege hanege huno haneno. He, lama ge.

Lokiya vaika kame huka apato, huno ha pai'niya gema

¹⁸ Mafa'ne'nimo Timotiyo, hu'na, Hogote'a mago vaya'mogi Gotitegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'mogi

kagaefe'mo ge hu'nae. Ge'apilefe'mo hu'nae'mo, Ge'apileti'mo lokiya vaika alagepa kamemo huka apato. ¹⁹ Kame nehukae'mo kagesa afika fatago nehuka kagupi mafa'nemo ge'amo afiyo. Mago vaya'ai apakupi mafa'nemo'a, hosu kava'mo nehae, huno nehige'apae'mo no'afigeno'ae'mo apakesa afi'a fatago hu'naya kava'apimo alagi alino atagaeno ne'atale. ²⁰ Ani agufa kava'mo Haimeniyasi'e Alekasana'e'mo hu'ana mai'na'ae. Afite'ana Goti agi'ale'mo hu'ana faipa hu'ana o'atesa'afe'mo Satani ayapi'mo ali'na anate'nove.

2

Nunumu'mo hisaya kavafe'mo hu'niya gemae

¹ Nagaemo, Goti vaya'amogimo hogote'a muki vaya'aife'mo Gotifeke'mo aukaya hu'a ge huge nunumu'mo huge nunumu'mo hu'a apatege hao ke hege hu'a maiyo, hu'na lokiya gefatike'mo nehuve. ² Gamani vaya'e muki yagai'a ne'apataya vaya'efe'mo nunumu'mo huta apategetao alagepa huta magokepi lokaeta mai'neta Gotife'mo mono nehuta muki vaya'aitegamo fatago kava'mo hugunanagi. ³ Lagufamo alino katino nelateya Goti'a ani agufa kavafe'mo hau'nigeno'ae'mo kanale kava'mo hane'niye, huno nehie. ⁴ Agaemo muki vaya'ai apakufamo alino katino apatesige'a lama ge'amo afi'a aeto hisayafe'mo hau'niye. ⁵ Goti'a magoke vekamo mai'nigeta lagaemo mai'nonanageno agae'e'mo magokepi lokaeta maisunafe'mo magoke vekamo folagate vekamo'a ma mopafi

vaya'ai agufamo ali'niya vekamo Kalaisi Yesu'a mai'niye. ⁶ Agaemo muki vaya'aina miya faino apatesiyafe'mo agai'a agufa'amo Goti'mo ami'nige'apae'mo Goti'a lekana pai male'niya afina'mo ge'amo ae'a hakalo hu'a hapa pai'nae. ⁷ Ani kavatefe'mo lekana paino nate'nige'na ge'amo ae'na hakalo hu'na hapa nepauva vekamo mai'ne'na apa veka'amo'na alu nofi vaya'mogimo apakesa afi'a fatago hisayafe'mo lama ge'amo ali'na apaya ne'malova vekamo mai'nove. Aigofe gemo nosufa alagi lama gemo nehuve.

⁸ Nahau'niyanage'a muki vemogimo lole apakesamo o'afi'ne'a apaote kava'mo hu'a apaipamo neleya kava'mo atale'a alagepa hu'a mai'ne'a muki haopalegae'mo nunumu'mo hugae.

A'ne anaga'aife'mo hu'niya gemae

⁹⁻¹⁰ Ina kava huno nahau'niyanage'a a'nemogimo vaya'mogi apakesayafe'mo kukena'apimo ali'a o'vai'a alagepa hu'a apakesamo afi'ne'a kukenamo ali'a vaigae. Apayokapi'mo konali alige apakufale'mo konali alige lusi monileti'mo miya nefaiya kukenamo ali'a vaige osugaya'monanafa Goti mafa'nemo mai'none, hu'a nehaya'mofe'mo alagepa kava'apimo kukenagana hu'a ali'a vaigae. ¹¹ A'nemogi Goti gemo ne'afi'apae'mo ge osu'a mono vaya'ai apaiyafike'mo maigae. ¹² Nagaemo a'nemogi ali'a apaya malege ve anaga'aite'mo yagai'a apatege hisayafe'mo ali'na o'apate'novanage'a ge osu'a afa'a maigae.

¹³ Goti'a hogoteno Atamu'mo alo huteno Ivi'mo alo huno ate'niya'mofe'mae. ¹⁴ Satani'mo Atamu'a humi o'ate'nifa Ivike'mo humi ate'nigeno Goti ke'aepa ge'amo ago amagino atale'niye. ¹⁵ Amagino atale'niya'mofe'mo a'nemogi apakesa afi'a fatago huge hapau apayamopafi'mo hapauge apaote kava'mo huge vaya'mogi apakesayafe'mo apamo'ya aige hu'a maime maime ne'visageno'ae'mo Goti'a mafa'ne'amo alino ate'nigeno emine'niya kavateti'mo apakufamo alino katino apateteno hapau vaigiye.

3

Vayatama vaya'aife'mo apava gemo hu'niya gemaē

¹ Mani gemo lama gemo hane'niyana mago vekamo'a siosi vaya'aite'mo yagaisuva vayatama vekamo maigesuve, huno hisiya'mo'mo alagepa ali'yafe'mo hau'niye. ² Ani vayatama vekamo vai'mo no'amisageno afa'a ne'maisiya vekamo'a magoke a'mo ali'nisiya vekamoke'mo maigiye. Agufale'mo alagepa huno yagaino atege aipa agesale'mo alagepa huno yagaino atege alagepa kava'mo huge nata vaya'aitegamo alagepa huno yagaino apatege afa'a alino apaya malege huno ne'maiya vekamoke'mo maigiye. ³ Lusi ani'mo ne'neni negi nagi osuge kaveta osuge monie'mo ha'ye osuge huteno yagu yaga huno maige ge ne'vaiya kavafe'mo ohauge ma mopafi yafe'mo lusi kava huno ohauge huno ne'maisiya vekamo'mo

maigiye. ⁴ Agaemo afamo anaga'ale'mo alagepa huno yagaino apate'nenno mafa'ne'amo muki kavatefe'mo alagepa kavateti'mo alino aiyafi'mo apatesiya kava'mo hane'niye. ⁵ Mago vekamo'a afamo anaga'ale'mo alagepa huno yagaino apatesiyafe'mo o'age'nisiyana haiya kava huno Goti siosi vaya'ale'mo yagaino apategaiye. ⁶ Saufa Goti mafa'nemo hamale'nisiya vekamo'mo vayatama vekamo o'maigiye. Satani'a himu'namu agesamo ne'afigeno'ae'mo Goti'a, hosu kagesamo afi'nane, huno hu'niya agufa gemo huno saufamo agesa afino fatago hu'nisiya Goti mafa'nemo'a agufamo avalelino nehaisigeno'ae'mo Goti'a, hosu kava'mo hu'nane, huno hugiye. ⁷ Malaga vaya'mogi'e'mo, alagepa vekamo mai'niye, hu'a nehisageno ne'maisiya vekamoke'mo maigiye. Fiku yanageno hosu agi'amo amisageno Satani ane'aifi'mo hegekana huno atafaugiye.

Nikeni vaya'aife'mo apava gemo hu'niya gemae

⁸ Ani kava'mo hu'a mono ali'yate'mo mai'naya vaya'mogimo alagepa hu'a ne'yagaiya yahauve vaya'mo maigae. Lole gemo osuno magoke gemo huteno lusi ani'mo ne'nenno negi nagi osuno monie'mo ha'ye nosisiya vekamoke'mo maigiye. ⁹ Alagepa agupi mafa'nemo aliteno lagesa afita fatago nehuna gemo hogoteno alino fala ki male'nenno henaga'amo ago alino lave li'nigeta age'nona gele'mo atafauno alagi hu'nenno akame nehisiya vekamo maigiye. ¹⁰ Ani kava'mo hu'a hogote'a amalageka hu'a agesageno'ae'mo alagepa kava'mo nehisaya

vekamo nikeni ali'yate'mo maino. ¹¹ Ani kava'mo huno a'amo'mo alagepa huno yagaisiya agufa a kanoge'mo maigiye. Hosu faigoko gemo osuno agufale'mo alagepa huno yagaino atege muki kavatefe'mo alagepa kava'mo huge nehisiya a kanomoke'mo maigiye. ¹² Nikeni ali'ya'mo aligefe hisiya vekamo magoke a kanomo ali'nisiya vekamoke'mo maigiye. Agaemo a'ne mafa'ne'ale'mo alagepa huno yagaino ne'apatesiya vekamoke'mo maigiye. ¹³ Alagepa nikeni ali'ya'mo alisiyana ala agi'amo aliteno aghesa afino fatago nehuno lokiya vaino maigiye.

Mono gemo aepa'ae'mo hu'niya gemae

¹⁴ Aise afina'mo maite'na kagaetegamo visuvafe'mo nahau'niye. ¹⁵ Aise afina'mo maige'na o'visugekae'mo Goti nopi'mo mai'nekae'mo hisana agufa kava'mo agesanafe'mo mani avo'mo nekaove. Ani no'mo afa'a ne'maiya Goti siosi'amo hane'nigeno lama ge'amo'mo hanege hanege huno hanesiyafe'mo no'mo posileke'mo nehaneya kava huno lama ge'amo siosi'ale'mo hane'niye. ¹⁶ Mono kavatimo hogote kava'mo alopa kava'mo hane'nigeno alino fala ki male'nenno alino lave li'nigeta ani mono kava'mo nehune. Mani gee'mo hutae'mo, Goti'a agufamo aliteno vaya'ai apaulagale'mo afole ai'niye. Goti Auneme'amo'mo, fatago vekae, huno hu'niye. Enisole vaya'mogi age'nae. Alu nofi alu nofi vaya'aife'mo agaefe'mo alagepa faigoko ge'amo ae'a hakalo hu'a hapa pai'nae. Ma mopafi vaya'mogimo agaefe'mo apakesa afi'a

fatago hu'nae. Goti'a avalelino haino koku'napi ate'nigeno mai'niye, huta nehune.

4

Henaga'amo hosu gemo ali'a apaya malesaya vaya'aife'mo apava gemo hu'niya gemae

¹ Goti Auneme'amo'mo huno ha leno huno'ae'mo, henaga'amo mago vaya'mogi hosu apaune vaya'ai gemo afige hosu enisole vaya'mogi ali'a apaya malesaya gemo afige hute'a siosi vaya'mogi apakesa afi'a fatago nehaya gemo atale'a ugae, huno hu'niye. ² Apavayaleti'mo aigofe gemo hugaya'monanafa apakupi mafa'nemo ago fali'negekana huno mai'niye. ³ Apakaemo, a'mo o'alige vele'mo o'maige ne'ya'mo mosige hutapa maiyo, hu'a ali'a apaya malegae. Goti'a apakesa afi'a fatago huge lama ge'amo afi'a aeto huge nehisaya vaya'mogimo ne'ya'mo ali'ne'a agaefeke'mo hao ke hete'a nesayafe'mo muki ne'ya'amo alo hu male'niye. ⁴ Muki alo hu'niya ya'amo alagepa ya'age'mo hane'niyanageta lagaemo alita atalesuna ya'mo ohane'nifa ali'netae'mo Gotife'mo hao ke heteta alita nesuna ya'mo hane'niye. ⁵ Goti'a afa'a negae, huno hu'niyanageta nunumu'mo huteta afa'a alita negaune.

Timotife'mo alagepa huka ali'ya'mo aliyo, huno ha pai'niya gemae

⁶ Kagaemo konagatimogife'mo ani kavafe'mo alika apaya malesana'mo'mo Yesu Kalaisi alagepa ali'ya veka'amo maigane. Lagesa

afita fatago nehuna gemo alagepa huka akame hu'nana gemo ne'ya'mo alika negekana huka alika nesanageno'ae'mo lokiya vaino kategaiye. ⁷ Kategaiya'monanafa ma mopafi gemo aote ohane'niya gemo anakalo a'ne'ai kaitene gemo o'afika yokalo legefe'mo ae'a apakasesayafe'mo teleninimo nehaya kava huka Gotife'mo alagepa huka mono hisanafe'mo teleninimo huvo. ⁸ Apakufaleti'mo teleninimo nehaya kava'mo'mo aise'amo hapa maegaiya'monanafa mono kava'mo'a muki alagepa kavatefe'mo laha maegaiye. Goti'a, alagepa mono nehaya kava'mo'a afa'a maisaya kavatefe'mo hemeni'e afole aisiya afina'e'mo lapa maegaiye, huno polomasi gemo hu'niye. ⁹ Mani nehuna gee'mo lama gemo apakesa afi'a fatago hute'a alisaya gemo hane'niye. ¹⁰ Ani gelefe'mo ali'ya'mo ne'alune. Goti'a muki vaya'mo hapa ne'maeya'monanafa apakesa afi'a fatago nehaya vaya'ai apakufamo alino katino apateno hapau ne'vaiya vekae'mo lavayagunagu huta agava ne'mauna'mofe'mo hu'a faipa hu'a nelatagetae'mo ali'ya'amo ne'alune.

¹¹ Ani kava'mo hiyo, huka huge alika apaya malege huka maiyo. ¹² Kagaemo apakesa afi'a fatago nehaya vaya'mogi kakame hisayafe'mo alagepa gemo huge alagepa kava'mo huge kahau kayamopafi'mo kahauge kayamukiki huge alagepa huka kagesa afika fatago huge yaveyave kava'mo huge huka maige'apao afa neya vekamo mai'niye, hu'a osiyo. ¹³ Kagaemo Goti ge'amo alagepa hu'a lekana paige ani kava'mo hiyo,

hu'a ae'a hakalo hu'a hapa paige ali'a apaya malege hisayafe'mo yagaika apateme apateme ne'uge'na eno. ¹⁴ Yagai'a ne'apataya vayatama vaya'mogi kagaete'mo apaya'mo male'a katete'a Gotitegati'mo ali'naya geleti'mo ali'ya'amo alisanafe'mo lokiya'amo ali'a kami'nae. Fiku yanageno kami'naya ya'mo afa'a hanegaiyanagi kami'naya yateti'mo ali'ya'mo aliyo. ¹⁵ Ani kavatefe'mo kagesa afifi huka mai'nekae'mo lokiya vaika ali'ya'mo alige'apao alagepa kavakamo'mo kosime kosime ne'viya kavakamo muki'amogimo ageyo. ¹⁶ Kagaikale'mo alagepa huka yagai'neka alika apaya ne'malana kavate'mo yagaika maiyo. Yagaime yagaime uka maiyo kagaika kagufamo alika katika kateteka gekamo ne'afiya vaya'ai apakufamo alika katika apategananagi.

5

Muki vaya'aitegamo hisiya kavafe'mo ha pai'niya gemae

¹ Kagaemo alopa vaya'aife'mo lokiya kagemo o'aika afokamofe'mo ha nepaina agufa kagemo aika hapa nepaika alika api aika apato. Konagakamogife'mo hapa nepaina agufa gemo huka neya vaya'aife'mo hapa nepaika alika api aika apato. ² Itakamofe'mo ha nepaina agufa gemo huka alopa a'ne'aife'mo hapa paiyo. Kasakamogife'mo hapa nepaina agufa gemo huka venemo a'ne'aife'mo alagepa kaipamo kali'neka hapa paiyo.

Kogu a'ne'aitegamo hisaya kavafe'mo hu'niya gemae

³ Kogu a'nemo yagai'a apatesaya vaya'mo o'mai'nisayana siosi vaya'mogimo alagepa hu'a yagai'a apategae. ⁴ Ani kogu a'nemogi mafa'ne'apimo maige apakio'apimogi maige hu'a mai'nisayana afa'a yagai'a apategae. Kogu a'ne ita'api afo'apimogimo anona'apilefe'mo Gotife'mo mono kava hu'a yagai'a apategae. Goti'a ani kavafe'mo hau'nigeno'ae'mo, alagepa kava'mo hane'niye, huno nehiye. ⁵ Apakai'apige'mo mai'nisaya kogu a'nemogimo Gotifeke'mo apakesamo afi'apae'mo, afa'a laha maegaiye, hu'a hute'a nunumu'mo hu'a apatege feluga'e hani'ilaga'e'mo nunumu'mo huge hu'a ne'maiye. ⁶ Ne'maiya'monanafa apakufamo'mo hau'niya kava'mo nehaya kogu a'nemogimo afa'a mai'ne'apae'mo fali kavategamo ne'maiye. ⁷ Vai'mo o'alisayafe'mo ani kava'mo hiyo, huka hapa paiyo. ⁸ Mago vaya'mogi konaga'apimogite'mo alagepa hu'a no'yagaisayana hosu kava'mo nehaya'monanafa afamo anaga'apile'mo yagai'a no'apatesayana mago'e hu'a hosu kava'mo nehae. Ani kava'mo nehisaya vaya'mo mono gemo atale'a apakesa afi'a fatago nosaya vaya'aina mago'e hu'a ae'a apakase'a alagi hosu vaya'mo mai'nae.

⁹ Magoke vekale'mo mai'ne'apae'mo sigisiti'a kafugamo ae'a agase'a mai'nisaya kogu a'ne'ai apaki'apimo avo'mo kae maleyo. ¹⁰ Apakaefe'mo, alagepa kava'mo nehae, hu'a nehisage'a mai'ne'a mafa'ne'apile'mo yagai'a apatege nata vaya'aite'mo yagai'a apatege apaote vaya'ai apaiyamo sese hu'a apatege

kana ali'nisaya vaya'aina hapa maege muki alagepa kavatefe'mo apayamukiki huge hu'a mai'nisaya kogu a'ne'ai apaki'apimo avo'mo kaeyo. ¹¹ Saufa kogu a'ne'ai apaki'apimo avo'mo okaeyo. Apakaemo vele'mo maisaya kavafe'mo apakesamo afisaya'mo'mo Kalaisi'mo apakame'ya amigae. ¹² Kalaisife'mo, ina kava'mo hugune, hu'a ha pai'naya gemo amagi'a atalesageno'ae'mo vai'mo apamigiye. ¹³ Mago'e hu'a hosu kava'mo hu'a ali'ya'mo o'ali'a alu nopi alu nopi'mo u'e'a nehu'apae'mo hosu faigoko gemo hulitata nehu'apae'mo himu'namu kava'mo hute'a, nagaеke'mo agete'na afi'nove, hu'a hute'a osisaya agufa gemo afa'a nehae. ¹⁴ Ani agufa kava'mo hugaya'mofe'mo saufa kogu a'nemogimo halate u'a vele'mo mai'ne'a mafa'nemo ali'a ne'apate'a no'apifi yate'mo yagaisayafe'mo nahau'niye. Ani kava'mo hisage'apae'mo kame vayatimogimo hu'a faipa hu'a latesaya ka'mo o'agegae. ¹⁵ Mani avo'mo okae'noge'apae'mo hogote'a mago kogu a'ne anaga'mogi malage hu'a alagepa ka'mo ago atale u'a Satani akame hu'nae. ¹⁶ Mago apakesa afi'a fatago nehaya vayapati'mo mago kogu a'nemo mai'nisayana ani vayapati'mo mago vekamomofi a kanomomofi huno afa'a yagaino atesiya kava'mo hane'niye. Siosi vaya'mogimo agai'age'mo mai'nisiya kogu a kanole'mo yagai'a atege mago alu kogu a'ne anaga'aite'mo yagai'a apatege hu'nisayana ani kogu a'nemogimo kanamo afa'a o'aligae.

Vayatama vaya'aitegamo hisaya kavafe'mo

hu'niya gema

¹⁷ Yagai'a ne'apataya vayatama vaya'mogi alagepa ali'ya'mo alisayana siosi vaya'mogi hapao ke he'a alagepa miya'apimo apamigae. Goti ge'amo ae'a hakalo hu'a ali'a apaya ne'malaya vayatama vaya'aina hogote'a miya'apimo afa'a apamigae. ¹⁸ Goti mukufi'mo avo'mo kae male'niya gemo'a huno'ae'mo, pulumakamogimo viti alaga ne'ya'mo haleti'ya'amo apaiyaleti'mo ae'a nehale'apae'mo ani ne'yapati'mo o'nesayafe'mo apavayale'mo nofiteti'mo kitapa o'apateyo, huno huteno mago'e gemo huno'ae'mo, ali'ya'mo ne'aliya vaya'mo miya'apimo alisaya vaya'mo mai'nae, huno hu'niye.

¹⁹ Magoke vekamo'a yagaino ne'apateya vayatama vekae'mo, hosu kava'mo nehiye, huno hisiya gemo o'afiyo. Lole vekala'moganimofi lole'e mago'e vaya'mogimofi hu'a e'a hisaya gege'mo afiyo. ²⁰ Kagaemo muki vaya'ai apaulagale'mo hosu kava'mo hisaya vayatama vekae'mo, hosu kava'mo hu'nane, huka ha paige'apao muki vayatama vaya'mogimo afite'a koli hiyo. ²¹ Nagaemo Goti aulagalenagi Ala kava netimo Yesu Kalaisi aulagalenagi Goti'a lekana paino apate'niya enisole vaya'ai apaulagalenagi hu'na kaha pai'nae'mo, mani kava'mo huka alika fako huka apategefe hukae'mo fiku alika fako huka o'apateka hogoteka ani gemo aepa'amo afitekae'mo mago vaya'aitega'e alu vaya'aitega'e'mo lole agufa kava'mo osuka magoke aiyaya kavake'mo huka alika fako huka apato, hu'na kaha nepauve. ²² Siosi

vaya'aite'mo yagai'a apatesaya vaya'mo lekana paika apateteka apakaete'mo malage huka kaya'mo maleka o'apato. Fiku yanageno lekana paika ate'nisana vekamo hosu kava'amo'mo kagaete'mo aino kamaesigeka kagaemo vai'mo aligane. Kaoteke'mo maiteka alagepa huka maiyo. ²³ Kagaemo kaipa kagafu'mo kige kaita'mo kahauge nehigekae'mo anilafa'age'mo o'neka nofi alagafati ani'mo aise'amo lakiteka no. ²⁴ Mago vaya'ai hosu kava'apimo hogoteno afole ne'aige'a agete'apae'mo ali'a fako hu'a ne'apataya'monanafa mago vaya'ai hosu kava'apimo ali'a fako hu'a ne'apataya afina'mo akamelegati'mo afole ne'aiye. ²⁵ Ani kava huno mago vaya'ai alagepa kava'apimo vaya'ai apaulagale'mo hane'niya'monanafa o'age'naya alagepa kava'apimo alagi fala kino ohaneno afole aisige'a agegae.

6

Ali'yate'mo mai'naya vaya'aife'mo hu'niya gemae

¹ Kalavusi ali'ya ne'aliya vaya'mogi ali'ya'mo aepa veka'apimo aiyafi'mo mai'ne'a ge'amo afige'apao Goti agi'ale'e alita apaya ne'malona gele'efe'mo hu'a faipa hu'a o'ateyo. ² Ali'ya aepa veka'apimo'a agesa afino fatago hu'nisiya vekamo mai'nisiyana ali'ya'amo ne'aliya vaya'mogimo, konagatimo'mo mai'niya'mofe'mo ge'amo o'afigune, hu'a osu'a, lagaemo ha maesuna vekamo agesa afino fatago hu'niya vekamo lahau'niya vekamo

mai'niya'mofe'mo ge'amo afigune, hu'a hisaya kava'mo hane'niye. Ani kava'mo hiyo, huka hapa paiteka alika apaya malo.

Kagemi yafe'mo ava gemo hu'niya gemae

³ Ala kava netimo Yesu Kalaisi ge'amo alagepa gemo hane'niya'mofe'mo kaita haugkana huno ohane'nenno vaya'mo alino alagepa huno ne'apateya gemo hane'niye. Mago vekamo'a ani gelefe'mo, he, huno osuge Gotife'mo mono nehaya kava'mo alino afole aino ne'ateya gemo o'afige huteno'ae'mo alu gemo alino apaya ne'malesiya'mo'mo ⁴ ala vekamo mai'nove, huno agesamo ne'afiya vekamo mai'nenno magoke yafe'mo agesamo no'afiye. Agaemo geleti'mo kaveta hisiyafeke'mo hau'nigeno hosu apaipa kafa hapaeye kaveta huge hu'a faipa hu'a apatege hosu apaipa kali'a apatege nehaya kava'mo afole ne'aiye. ⁵ Apaipa apakesamo'mo kasali'niya yakana hu'a apakesamo afite'a lama gemo o'ali'ne'a hulu vaige vaige hute'a alu ge alu gemo hute'apae'mo afa gemo nehae. Mono kavatiletike'mo akamelegati'mo mago'e ya'mo aligune, hu'a apakesamo ne'afiye. Ani agufa vaya'mo maika halove huka apateteka maiyo. ⁶ Apakesamo ne'afiya'monanafa mono kava'mo hute'a mago'e hu'a kagemi ya'mo alisayafe'mo hapa'ye osu'nigeno apaipamo'mo falu nehisiya vaya'mogi akamelegati'mo mago'e hu'a alopa ya'mo aligae. ⁷ Itatimogi ali'a nelataya afina'mo mago ya'mo ali'neta afole no'aune. Ani kava huta ago afi'nonana falisuna afina'mo mago kagemi yati'e'mo alinita afa'a

o'ugune. ⁸ Ne'yati'e kukenati'e'mo hane'nisiyana laipamo'mo falu hugiye. ⁹ Kagemi ya'api'e vaya'mo maisayafe'mo hapau'nisiya vaya'mo apamalageka hisiya kate'mo ne'vageno'ae'mo hosu hapa'ye kava'apimo'a ane'aifi'mo hegekana huno ne'apatafaige'apae'mo alagi asagau'a ne'aiyanage'a ata kopi'mo lami'a maigae. ¹⁰ Monie'mo hapa'ye nehiya kava'mo'a muki alu hosu alu hosu kava'mo aepa'amo hane'niye. Mago vaya'mo mago'e monimo alisayafe'mo hapa'ye hu'nige'apae'mo lagesa afita fatago nehuna gemo atale'nageno asole hanageke kava'mo'a apaipafi'mo hapae'nige'a asole kana ya'mo ali'nae.

¹¹ Apakafu nekiya'monanafa kagaemo Goti veka'amogae, hu'na, ani kavategati'mo ataleka kaune hetaleka fatago kavanagi mono kavanagi kahau kayamopafi'mo kahau'niya kavanagi atafauka alagi hisana kavanagi yagu yaga kaipa kali kavanagi huka atafauka alagi hisanafe'mo vegala ao. ¹² Kagaemo alagepa kamemo apakesa afi'a fatago nehaya vaya'mogi nehaya agufa kamemo huvo. Maige maige huka maisanafe'mo keya aeno ge hu'niyanagi ani kavate'mo atafauka alagi huka maiyo. Keya aeno ge hu'nigekae'mo kagaemo muki afi'naya vaya'ai apaulagale'mo, Yesufe'mo nagesa afi'na fatago hu'nove, huka alagepa gemo ago hapa pai'nane. ¹³ Nagaemo Goti'a afa'a ne'maiya ya'mo alino ne'apamiya vekamo aulagale'e Kalaisi Yesu'a Ponitiyasi Pailati aulagale'mo alagepa gemo huteno fali'niya vekamo aulagale'e'mo mai'ne'nae'mo

kaha nepauve. ¹⁴ Nagaemo, huvo, hu'na kaha pai'nova gemo afiteka magoke vai'mo afa'a o'alisanafe'mo alagi akame hume hume ne'ugeno'ao Ala kava netimo Yesu Kalaisi'a afole aino. ¹⁵ Goti'a lekana pai male'niya afina'mo afole aisigeno'ae'mo Yesu'mo afole aigiye. Agaefeke'mo hao ke nehona vekamo mai'neno magoke himamu'a'e vekamo mai'neno yagai'a ne'apataya vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo mai'neno kava vaya'ai kava ne'apimo mai'niye. ¹⁶ Agai'amo ofalino mai'neno afa'a ne'maiya ya'mo aepa vekamo mai'neno ha le yategamo mai'niyanage'a vaya'mo alagi o'visaya agufa ha le yategamo mai'niye. Muki vaya'mogi o'age'nayanage'a afa'a o'agegae. Ala agi'amo amisageno himamu'aleti'mo muki afina'mo yagaige yagaige huno yagaino maino. He, lama ge.

Kagemi ya'apimo hane'niya vaya'aife'mo hapa paisiya gemo ha pai'niya gemae

¹⁷ Ma mopafi kagemi ya'apimo hane'niya vaya'aife'mo, lapakufamo avalelita ohaitapa hano hisiya monimo'a laha maegaiye, hutapa lapakesamo o'afitapa muki ya'amo lamogaga aisunafe'mo nelamiya vekamo afa'a mai'niya Gotifeke'mo laha maegaiye, hutapa lapakesamo afiyo, huka hapa paiyo. ¹⁸ Kagemi ya'api'e vaya'mo asole alagepa kava'mo kagemi ya'apigana hu'a malesayafe'mo alagepa kava'mo nehu'apae'mo fiku apamige kagemi ya'apimo ali'a fako hu'a apamisayafe'mo hapauge hu'a maiyo. ¹⁹ Ani kava'mo nehisyana alagepa

ya'apimo henaga'amo hapa maesiya afinafe'mo ne'malayanage'a maige maige hu'a maisaya ya'apimo aligae.

²⁰ Timotiyo, hu'na, Goti'a yagaika atesanafe'mo alagepa faigoko ge'amo alino kami'niya ge'ale'mo alagepa huka yagaika ato. Mago vaya'mogimo Gotife'mo mono osu'a afa geleti'mo Goti ge'ale'mo hu'a ae'a ati nekae. Mani gee'mo agete'a afi'naya gemae, hu'a nehaya'monanafa aigofe ge'apimo hane'niye. ²¹ Apakaemo, mani gemo akame nehune, hu'a nehaya geleti'mo lagesa afita fatago nehuna gemo atale u'e'a hu'a mai'nae. Ani kavatefe'mo maika halove huka maiyo. Goti'a fiku lapa maeno lapamino. He, lama ge.

Saufa Kotalake Gemae
The New Testament and Portions of the Old
Testament in the Keyagana Language of Papua New
Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples Keyagana long
Niugini

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Keyagana

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

dec78c50-71b7-5d19-97bf-bf625abcf44